

MEDIACE V RODINNÝCH VĚCECH

Milan Závurka

Abstrakt

Tento příspěvek se zabývá problematikou mediace, která je v současné době velmi diskutována. Příspěvek se zabývá mediací jednak obecně a jednak mediací se zaměřením na oblast rodinných vztahů. Je zdůrazňováno, že proti mediaci jako takové výhrady nejsou. Spíše je sporné, která kategorie profesí má tuto činnost provádět.

Abstract

This contribution take an interest in media problems which is currently highly discussed. The contribution take an interest in media generally and also in media with a view to the family relations sphere. It is underlined that there are no reservations against media itself. More likely it is debatable which professions category should practise this activity.

Klíčová slova

Mediace, rodinné věci, rodinné vztahy, kategorie profesí

Keywords

Media, family matters, family relations, professions category

Úvod

Nedílnou součástí sociální politiky je oblast rodinných vztahů. Setkáváme se s tím, že z různých důvodů dochází k narušení těchto vztahů. K tomuto narušení může dojít např. z důvodu rozvodu partnerů, neshod ohledně výchovy a výživy dětí a z důvodu dalších. Stále více se ukazuje, že v této oblasti chybí mediační činnost. Řešení na úrovni soudní má být až poslední alternativou. Je samozřejmé, že na tomto úseku působí manželské a rodinné poradny, oddělení péče o děti městských a magistrátních úřadů i řada dalších speciálně zaměřených institucí. Působení těchto orgánů a institucí je bezpochyby nezastupitelné, ale přece jen provádění toho, co lze označit jako mediaci, nepatří do jejich působnosti. Jeví se tedy jako nanejvýš aktuální zavést mediaci i do oblasti rodinných vztahů a právem je nám vytýkáno ze strany Evropské unie, že jsme tak dosud neučinili.

Konkrétní problémy

Aby bylo možno mediaci zavést, je nutné provést její legislativní zakotvení. Poslední novela občanského soudního řádu již výslovně s mediací v rodinných vztazích počítá a dává dokonce soudu oprávnění tuto mediaci nařídit i proti vůli rodičů nebo partnerů. Tato ustanovení však nelze použít z prostého důvodu, že dosud nebyl projednán a přijat zákon o provádění mediací v občansko-právních a rodinných vztazích, byť se na přípravě tohoto zákona intenzívně pracuje. Tento zákon by se vztahoval i pro oblast pracovních a obchodních sporů.

Připravovaný zákon vychází z toho, že bude existovat skupina tzv. registrovaných mediátorů, kteří budou registrováni u ministerstva spravedlnosti. Registrování mediátorů budou dvojího typu. Jednak půjde o specialisty právě na oblast rodinných vztahů, kde požadavky na jejich kvalifikaci a vzdělávání mají být vyšší. Musí projít vzděláváním u akreditované instituce a složit příslušné zkoušky. Zatím však není na jisto postaveno, která akreditovaná instituce by vzdělávání rodinných mediátorů měla provádět. Druhým typem

mediátorů budou mediátoři, kteří budou vystupovat v ostatních právních vztazích a nebudou mít oprávnění zasahovat do vztahů rodinných.

Počítá se s tím, že mediace bude jednak dobrovolná a jednak nařízená – s nařízenou mediací se počítá právě u rodinných vztahů, jak již bylo shora zmíněno, ale i zde nebude vyloučena mediace dobrovolná na základě vlastního rozhodnutí rodičů nebo partnerů.

Diskutovaným problémem je, která kategorie profesí může tuto činnost vykonávat. Názor, že by to měli být specialisté s právnickým vzděláním, není pro oblast rodinné mediace úplně správný, protože v těchto vztazích nejde zpravidla ani tak o řešení problematiky právní, ale spíše o řešení problematiky psychologické a sociální. Protože však nelze pominout ani oblast právní, nejvhodnější by se jevila jakási kombinace obou specializací, která by se dala získat právě vzděláváním u akreditované instituce.

Je nutné podotknout, že Evropská unie přijala směrnici o mediacích, která by měla být implementována do roku 2011, ale která upravuje pouze některé aspekty mediací v občansko-právních a obchodních vztazích a není zaměřena podrobněji na oblast mediace rodinné. Nevyhneme se tedy pro oblast rodinné mediace podrobnější vnitrostátní úpravě.

Závěr

Z výše uvedeného stručného přehledu vyplývá, že mediace v rodinných věcech je nanejvýš vhodná, nebo nutná a že na její přípravě se intenzivně pracuje. Jejím zavedením by mohlo dojít k citlivému vyřešení řady sporných míst v rodinných vztazích a vyhnout se tak komplikovaným a dlouholetým soudním sporům.

Použitá literatura

[1] Interní materiály Ministerstva spravedlnosti ČR – bez ISSN a ISBN

Kontaktní adresa

JUDr. Milan Závurka, Ph.D.
Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Studentská 84
532 10 Pardubice
Email: zavurkam@tiscali.cz
Tel. č.: 327533552